

Vittraskolorna AB

Rektorn vid Vittra Frösunda

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn i Vittra Frösunda
i Solna kommun

Tillsyn i Vittra Frösunda

Skolinspektionen genomför tillsyn i skolor hos den fristående huvudmannen Vittraskolorna AB under hösten och vintern 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen nio av huvudmannens skolenheter i fem olika kommuner.

Vittra i Frösunda besöktes av Skolinspektionen mellan den 18 november 2014 och den 19 november 2014.

Fakta om skolenheten

Vittra Frösunda är en fristående skola med förskoleklass, grundskola för årskurserna 1-9 samt fritidshem. Skolan startade år 2002. Skolan är belägen i Solna kommun. Huvudman för skolan är Vittraskolorna AB (orgnr. 556458-6716).

Skolan har vid tillsynsbesöket 362 elever i förskoleklassen till och med årskurs 9. På fritidshemmet finns 150 elever.

På skolan finns fyra arbetslag med varsin arbetslagsledare; förskoleklass samt årskurs 1-3, årskurs 4-6, årskurs 7-9 samt ett för fritidshemmet. Skolan leds av en rektor.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven läsåret 2013/14 visar att mellan 50 procent och 100 procent av eleverna har nått kunskapskraven på de olika delproven i matematik. I ämnet svenska visar statistiken att mellan 79 procent och 100 procent av eleverna har nått kunskapskraven i de olika delproven. I ämnet svenska som andraspråk (sva) är det för få elever som deltagit för att nationell statistik ska redovisas. Läsåret 2012/13 nådde mellan 68 och 97 procent av eleverna kunskapskraven på de olika delproven i matematik och mellan 73 och 97 procent i av eleverna i svenska.

Skolans statistik för läsåret 2013/14 visar att 91 procent av eleverna i årskurs 3 har uppnått kunskapskraven i alla ämnen med kunskapskrav i.

Årskurs 6

Skolverkets betygsstatistik för årskurs 6 läsåret 2013/14 visar att nästintill alla, alternativt alla elever, nådde betygen A-E i samtliga ämnen. Skolans sammanställning visar att 85 procent av eleverna når kunskapskraven i alla de ämnen de har haft undervisning i.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) var skolans genomsnittliga meritvärde 264 poäng läsåret 2013/2014. I riket var meritvärdet 215 poäng läsåret 2013/2014. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen under läsåret 2013/2014 var 93 procent och för riket var motsvarande andel 77 procent. Nästintill 100 procent av eleverna var läsåret 2013/2014 behöriga till såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program. Motsvarande andel för riket var 86 procent för högskoleförberedande program och 87 procent för yrkesprogram.

Kunskapsresultaten har varierat under de senaste fem läsåren med en resultatmässig topp i årskurs 9 läsåret 2013/2014.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att utbildningen i Vittra Frösunda i många avseenden uppfyller kraven i skolförfattningarna och att kunskapsresultaten i årskurs 9 är goda. Elevernas kunskapsresultat behöver dock förbättras i de lägre årskurserna, främst i matematik i årskurs 3.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har kännedom om det inre arbetet som bedrivs på skolenheten och att rektorn tillsammans med personalen har identifierat skolans angelägna utvecklingsområden. Det är viktigt att skolans analys av kunskapsresultaten fortsätter och att åtgärder kontinuerligt vidtas för att förbättra resultaten i främst de lägre årskurserna.

När det gäller ämnet slöjd är det angeläget att undervisningen erbjuds så att eleverna garanteras en undervisning i enlighet med läroplanens krav. Huvudmannen och skolan har identifierat att undervisningen behöver utvecklas framförallt materiellt och skolan har en plan för detta som enligt rektorn håller på att verkställas. Trots detta bedömer Skolinspektionen att eleverna inte för närvarande får en slöjdundervisning i enlighet med läroplanens krav eftersom inköpen befinner sig på planeringsstadiet.

De intervjuade på skolan uppger att eleverna är trygga på skolan. Trots att skolan i formell mening har tillgång till elevhälsans funktioner används dessa inte i ett förebyggande och främjande arbete. Detta arbete behöver utvecklas.

Fritidshemmets plan mot kränkande behandling behöver utvecklas och åtgärderna på fritidshemmet bättre knyts till de områden som kartläggningen identifierat vara problematiska.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vittraskolorna AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 april 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Vittra i Frösunda måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Ge eleverna undervisning i ämnet slöjd i enlighet med ämnets krav i läroplanen.

Motivering

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. Enligt skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne. Av skollagen framgår också att utbildningen ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler och att eleverna ska ha tillgång till utrustning och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

I läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshem finns kursplaner för grundskolans ämnen. Av kursplanen för ämnet slöjd framgår att eleverna genom undervisningen i ämnet sammanfattningsvis ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att formge och framställa föremål i olika material med hjälp av lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker, välja och motivera tillvägagångssätt i slöjdarbetet utifrån syftet med arbetet och utifrån kvalitets- och miljöaspekter, analysera och värdera arbetsprocesser och resultat med hjälp av slöjdspecifika begrepp och tolka slöjdföremåls estetiska och kulturella uttryck.

Det centrala innehållet för årskurserna 4-6 omfattar enligt läroplanen bland annat Slöjdens material, redskap och hantverkstekniker: Metall, textil och trä. Materialens egenskaper, deras användningsområden och kombinationsmöjligheter. Handverktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

Det centrala innehållet för årskurserna 7-9 omfattar enligt läroplanen bland annat Slöjdens material, redskap och hantverkstekniker: Metall, textil och trä, deras kombinationsmöjligheter med varandra och med andra material, till exempel nyproducerade och återanvända material. Handverktyg, redskap och

maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Utvecklade former av hantverkstekniker, till exempel gjutning, vävning och svarvning.

Tillsynen visar att den utrustning och de lärverktyg som finns i skolan inte möjliggör en undervisning som är i enlighet med kraven i kursplanen i slöjd. I Skolinspektionens elevintervjuer i årskurs 6 uppger eleverna bland annat att de inte har arbetat med metall inom slöjdämnet. De uppger att det i slöjdsalen finns en svarv och en sågbänk - "det är allt som finns". Eleverna anger även att det finns brister när det gäller trä och metallmaterial. Eleverna i årskurs 9 uppger bland annat att de inte får använda vissa material.

Lärare i årskurs 4-6 uppger att en plan för alla delar i kursplanen har arbetats fram och att det har gjorts en budget för metalleden av ämnet men uppger att slöjdsalen inte är komplett som den är i nuläget. De uppger att det saknas material, verktyg och att salen inte är anpassad efter ämnet. De uppger dock att allt inte går att skaffa på en gång och att "det är en långsiktig plan". Lärarna i årskurs 7-9 bekräftar att salen är begränsad rent fysiskt och inte exemplarisk men att ämnet har "lyfts på senare tid".

Rektorn uppger att vad hon benämner som estetämnen och framförallt ämnet slöjd är eftersatta och behöver förbättras, och därför prioriteras i skolans arbete. Detta ska enligt rektorn göras genom att de elever som går i skolan får den undervisning som anges i kursplanen för ämnet slöjd. Rektorn uppger också att skolan ska ha en långsiktig och strukturerad plan. På Skolinspektionens fråga om alla elever kommer att kunna nå kunskapskraven i slöjd svarar rektorn ja, och att skolan arbetar med att komplettera verktyg och material. Huvudmannen delger Skolinspektionen kompletterande information i form av en planering för slöjdämnet över årskurserna 1-9, samt ett dokument som beskriver en inventering och kartläggning av skolans material och utrustning i slöjdämnet. I samma dokument finns en lista med planerade inköp av material, som enligt huvudmannen kan kopplas till de moment som ska genomföras enligt nämnda planering. Inköpen planeras att ske mellan januari 2015 och höstterminen 2015.

Mot bakgrund av att flera intervjugrupper uttrycker tveksamheter till om slöjdsalens utrustning är tillräcklig för att möjliggöra en undervisning som uppfyller kraven i läroplanen, samt att inköp av utrustning som bedöms vara nödvändig för att genomföra en ändamålsenlig undervisning redovisas på ett planeringsstadium bedömer Skolinspektionen att det finns brister i undervisningen i ämnet slöjd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vittraskolorna AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 35 § och 10 kap. 8 § skollagen samt Lgr 11, 3 kursplaner, Kursplan slöjd

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Vittra i Frösunda måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att uppfylla skollagens krav att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/19:165) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Tillsynen visar att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete behöver förbättras. I intervju med rektorn framkommer att det finns tillgång till alla funktioner i elevhälsan. Vad gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete uppger rektorn att det är ett utvecklingsområde och att nästa steg i arbetet handlar om hur elevhälsan ska arbeta förebyggande mot eleverna. "Det är där vi är nu. Vi har gjort en stor kartläggning. Nu ska vi tänka hur vi arbetar främjande, till exempel med konsultation". Vidare uppger rektorn att det är hon och specialpedagogen som drivit arbetet med hur lektionspass ska starta, arbetet kring arbetsro och kring planen mot kränkande behandling. Kurator och psykolog har dock inte haft likande uppdrag.

Lärare nämner att skolsköterskan ofta går runt på skolan på till exempel raster för att ha nära kontakter med eleverna. När det gäller det förebyggande värdegrundsarbetet uppger lärarna att elevhälsan inte har varit delaktiga utan att det är pedagogerna själva som driver det arbetet. Elevhälsans representanter beskriver att det är möten inplanerade framöver för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet men de uppger samtidigt att de hittills inte varit inblandade i det förebyggande värdegrundsarbetet. En representant från elevhälsan uppger att det skulle kunna göras fler hälsofrämjande aktiviteter, "till exempel tjejgrupp, något kring rökning och kring mat", men att detta inte riktigt hinns med. Det uppdraget ligger istället på lärarna eftersom det finns med i läropla-

nen. I årskurs 6 har dock elevhälsan varit inblandade i ett arbete kring sex och samlevnad.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vittraskolorna AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vittraskolorna AB en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Fritidshemmets plan mot kränkande behandling innehåller inte en redogörelse för vilka konkreta åtgärder som är avsedda att påbörjas eller genomföras under det kommande året utifrån fritidshemmets specifika behov.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Tillsynen visar att fritidshemmets plan mot kränkande behandling brister. Skolinspektionen har tagit del av Vittra Frösundas plan mot kränkande behandling avseende fritidshemmet. Planen innehåller definitioner, beskrivning av förebyggande och främjande arbete mot bland annat kränkande behandling. Vidare redogör planen för vilka områden som genom kartläggning har identifierats som problematiska, till exempel kapprum och toaletter. Vidare framgår att skolan behöver bli bättre på att tillgodose alla elevers behov under raster och upptäcka maktstrukturer och kränkningar. Dock saknas en redovisning av konkreta åtgärder innevarande läsår med anledning av identifierade områden ovan.

Skolinspektionens utredning visar att planen inte innehåller åtgärder som utgår från den aktuella kartläggningen av situationen på fritidshemmet och den utgår därmed inte från fritidshemmets specifika behov. Fritidshemspersonalen kan inte heller uppge några åtgärder utifrån de identifierade områdena utan uppger att de lyssnar på barnen, agerar då saker inträffar och har konflikthantering på morgonsamlingar i skolan. Skolan behöver utarbeta en plan mot kränkande behandling med konkreta åtgärder utifrån fritidshemmets behov, som samtliga i personalen kan arbeta utefter.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i planen mot kränkande behandling. Mot bakgrund av att värdegrundsarbetet är välfungerande bedöms bristen som mindre allvarlig. Vittraskolorna AB tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga bedömningarna innehåller inte en beskrivning av elevens kunskapsutveckling.

Motivering

I skollagen framgår att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ska ges i grundskolan om ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Tillsynen visar att de skriftliga bedömningarna då ett icke godkänt betyg satts i årskurs 9 brister. Enligt Skolinspektionen är syftet med en skriftlig bedömning att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått.

Den skriftliga bedömning som Skolinspektionen tagit del av anger vilka kunskapskrav eleven inte har uppnått i ett ämne samt vilka stödinsatser som vidtagits. Däremot beskrivs inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven nått.

Tillsynen visar att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller skriftliga bedömningar. Mot bakgrund av att arbetet med information till elever och vårdnadshavare kring elevernas utveckling i övrigt är välfungerande bedöms bristen som mindre allvarlig. Vittraskolorna AB tilldelas därför en anmärkning.

Författning

10 kap. 22 § skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Skolbiblioteket används inte i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

I skolan finns ett biblioteksrum med skönlitteratur och facklitteratur. Biblioteket öppnade veckan före Skolinspektionens tillsynsbesök på skolan. Eleverna i årskurs 3 och 6 uppger att de varit på det kommunala biblioteket vid några tillfällen per år för att låna böcker, men inte för att söka information. Elevernas bild bekräftas av lärarna i årskurserna 1-6. Eleverna i årskurs 9 uppger att lärarna har tipsat om det kommunala biblioteket men att de inte gått dit på skoltid.

Rektorn beskriver att eleverna fått en introduktion i hur biblioteket kan användas och planen är att biblioteket ska utnyttjas av pedagogerna i undervisningen. Rektor och personal har pratat om detta på olika skolmöten. Vidare beskriver rektorn att det finns bra med material i biblioteket, att det finns tillgång till andra media där och att det är kartlagt inom vilka områden det ska köpas in

mer böcker. Rektorn instämmer i Skolinspektionens bedömning kring att arbetet med biblioteket hittills inte varit strategiskt men att det nu finns en plan och tanke för hur biblioteket ska användas i undervisningen. Lärare bekräftar i intervjun med Skolinspektionen att det finns en plan kring biblioteket och att ämnespedagogerna själva har fått i uppdrag att fundera på hur de ska använda biblioteket i sin undervisning.

Mot bakgrund av de åtgärder som vidtagits för att leva upp till kraven bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse. Skolinspektionen avstår därför från ingripande i denna del i enlighet med 26 kap. 12 § p. 2 skollagen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Hedén
Beslutsfattare

Mats Peterson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.